

se ve sporu nedomáhala vydání své věci, proti tomu, kdo uplatňuje zadržovací právo. O nepřípustnosti pořadu práva v ten rozum, že věc jest vyřídití prostým usnesením exekučního soudu, nelze tu mluvit, když již zrušovací usnesení bylo vydáno a též uschovateli doručeno a když exekuční soud v řízení exekucním není oprávněn řešiti sporné právní věci. Dovolatel uvádí, že § 471 obč. zák. nečiní rozdílu mezi povahou držby, ale při tom přehlíží, že o právu zadržovacím nepojednává zákon pouze v §u 471, nýbrž i v §u 1440 obč. zák. Podle tohoto předpisu nemohou věci svémocně nebo lstivě odňaté, věci vypůjčené a věci v uschování nebo v nájem (pacht) vzaté vůbec býti předmětem zadržování. V tomto případě jde o věc, která teprve po podání žaloby vylučovací byla podle §u 259 ex. ř. v uschování vzata a která po zrušení exekuce nebyla žalobkyni vrácena, nýbrž zůstává jí odňatou i na dále proti její vůli porušením jejího práva vlastnického. Dovolatel, jemuž vylučovací žaloba byla doručena před podáním návrhu na uschování, musil již od prvopočátku počítati s tím, že, domáhaje se úschovy podle §u 259 ex. ř., zasahuje do majetkové oblasti osoby, proti níž nemá exekučního titulu a jejíhož majetku se neměl práva dotknouti. Jednal tedy na vlastní vrub. Když pak žalobkyně ve vylučovacím sporu zvítězila a když dovolatel na dále udržoval tento protiprávní zásah do cizího vlastnictví, platě na vydržování prasete, jest věc posuzovati tak, jako by šlo od počátku o věc svémocně odňatou (§ 338 obč. zák.). Za tohoto stavu věci nemůže býti vzhledem k předpisu §u 1440 obč. zák. ani ohledně období do zrušení exekuce ani ohledně pozdější doby uplatňováno zadržovací právo podle §u 471 obč. zák., pročez právem odvolací soud vyhověl žalobě o vydání prasete bez ohledu na tvrzené zadržovací právo. Z toho, co uvedeno, jest též patrné, že nebylo třeba obíratí se důsledky toho, že žalobkyně nepřizpůsobila prosbu žalobní uplatňovanému zadržovacímu právu. Otázka, zda a jaké náhradní nároky a proti komu by mohl dovolatel vznášeti, na jehož útraty prase bylo živeno, nespadá do rámce tohoto sporu; rozhodnutím tohoto sporu není také předbíháno případným nárokům dovolatelovým na náhradu nutných neb užitečných nákladů. Návoru dovolatelovu, že již v §§ 336, 1037 a 1038 obč. zák. jest obsažen právní předpis toho obsahu, že obmyslný držitel má zadržovací právo pro náklad, který sloužil k patrnému a převládajícímu užitku vlastníka věci, nelze vzhledem k předpisům novelisovaných §§ 471 a 1440 obč. zák. přisvědčiti.

Čís. 6650.

Vyvlastnění nemovitostí za účelem výstavby monumentálních státních budov (zákon ze dne 3. února 1920, čís. 87 sb. z. a n.).

Pro obor zákona čís. 87/1920 trvá v platnosti vyvlastňovací a odškodňovací řízení, upravené zákony o stavebním ruchu, třebas jinak jich účinnost pomínula uplynutím času.

Nedodržení čtrnáctidenní lhůty §u 5 (4) zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n. a ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. nemá škodlivého vlivu na vyvlastňovací právo.

Právo k vyvlastnění podle zákona č. 87/1920 přísluší státu, nikoliv úřadu, jenž řízení zahájil. Bankovní úřad ministerstva financí, pro jehož budovu bylo zahájeno vyvlastňovací řízení, jest oprávněn stěžovati si do usnesení soudu, jímž byl k návrhu majitele domu povolen výmaz poznámky zahájení vyvlastňovacího řízení.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1926, R I 1149/26.)

Usnesením ze dne 13. dubna 1922 byla povolena poznámka zahájení vyvlastňovacího řízení ohledně domu čp. 941 podle §§ 4 a 11 zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 45 sb. z. a n. a § 3 zákona ze dne 3. února 1920, č. 87 sb. z. a n. pro Bankovní úřad ministerstva financí. Návrhu majitele domu, by podle §u 10 zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 20 sb. z. a n. na rok 1920 a §u 62 zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 45 sb. z. a n. byla vymazána poznámka zahájení vyvlastňovacího řízení soud první stolice usnesením ze dne 10. srpna 1926 vyhověl. Rekursní soud k rekursu bankovního úřadu ministerstva financí návrh zamítl. Důvody: Poznámka, o jejíž význam jde, byla zapsána k návrhu magistrátu hlavního města Prahy podle §§ 4 a 11 zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 45 sb. z. a n. a § 3 zákona ze dne 3. února 1920, č. 87 sb. z. a n. usnesením zemského civilního soudu v Praze ze dne 13. dubna 1922. Podle dotyčné knihovní žádosti byla žádost ta podána k návrhu presidia ministerstva financí, jež bylo též jako zájemník vyrozuměno o povolení žádané poznámky. Tím odůvodněna jest legitimace nynější rekurentky jakožto odboru ministerstva financí, která (ministerstvo financí) ostatně i o napadeném usnesení byla vyrozuměna. Rekursu nelze upřítí odůvodněnost. Poznámka zahájení vyvlastňovacího řízení povolena byla zejména podle §u 3 zák. č. 87/1920 sb. z. a n., který k účelům v § 1 téhož zákona uvedeným povoluje za podmínek § 3 cit. zák. vyvlastnění. Pokud v témž § 3 mluví se o zákoně ze dne 17. prosince 1919, č. 20 sb. z. a n. na rok 1920, jenž byl pak nahrazen zákonem ze dne 11. března 1921, č. 100, potom ze dne 27. ledna 1922, č. 45 a konečně ze dne 25. ledna 1923, č. 35 sb. z. a n. stanoví se tím pouze forma řízení o vyvlastnění podle hmotných ustanovení zákona č. 87/1920 sb. z. a n. a stanoveno posléz zvláště v § 11 zák. č. 35/1923 sb. z. a n., že ustanovení první hlavy o vyvlastňovacím řízení je užiti na vyvlastňovací řízení, pro která podle jiných zákonů bylo dosud používati ustanovení zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 20 sb. z. a n. na rok 1920. Třebas tedy v § 1 zákona ze dne 7. března 1924, č. 58 sb. z. a n. stanoveno, že podle ustanovení hlavy I. zákona ze dne 25. ledna 1923, č. 35 sb. z. a n. mohou býti vyvlastňovány pozemky nejdéle do 31. prosince 1924, stalo se tak toliko ve příčině stavebního ruchu upraveného posléze zákonem ze dne 25. ledna 1923, č. 35 sb. z. a n. materielně, zůstaly však předpisy formální o průběhu vyvlastnění podle cit. § 11 zák. č. 35/1923 sb. z. a n. i na dále v platnosti. Z těchto důvodů hmotné platnosti vyvlastňování dle §u 3 zák. č. 87/1920 sb. z. a n., jenž dosud nebyl zrušen, a pro kteréž vyvlastňování posledně byly stanoveny formy §em 11 zák. č. 35/1923 sb. z. a n. a dále, poněvadž

žadatel ve své knihovně žádosti neprokázal ani svolení úřadu, k jehož návrhu podle Šu 4 zák. čís. 45/1922, nahrazeného nyní Šem 4 zák. čís. 35/1923 sb. z. a n. byla poznámka povolena (§ 94 čís. 2 kn. zák.), ani jinakého důkazu svého oprávnění opatřití výmaz poznámky nepodal, není návrh majitele domu na výmaz poznámky odůvodněn a nemělo mu býti vyhověno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Sluší rozeznávati:

a) zákony o stavebním ruchu, totiž:

zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 20 sb. z. a n. pro rok 1920 o vyvlastnění pozemků pro stavbu obytných nebo veřejných budov, jehož účinnost omezena byla na dobu do 31. prosince 1924 (§ 10),

zákon ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. o stavebním ruchu, jímž, ač to tam není výslovně řečeno, nahrazen byl zákon předešlý a jehož účinnost vázána byla, kromě hlavy čtvrté, páté a šesté, jež se netýkají sporné otázky, na dobu do 31. prosince 1921, pokud se týče 1922 (§ 71),

zákon ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n. o stavebním ruchu, jímž nahrazen týmž způsobem zákon předešlý a jehož účinnost byla vázána s touž výjimkou na dobu do 31. prosince 1922, pokud se týče 1923 (§ 62),

zákon ze dne 7. března 1924, čís. 58 sb. z. a n. o stavebním ruchu, jímž nahrazen zákon předešlý a jehož hlava první nadepsaná »Opatření staveníšť«, týkající se sporné otázky, není časově omezena ve své účinnosti (§ 65), jenom že oproti tomu již v § 2 stanoveno, že vyvlastnění je možné jen do 31. prosince 1923,

zákon ze dne 7. března 1924, čís. 58 sb. z. a n. o stavebním ruchu, dle jehož Šu 1 mohou podle první hlavy předešlého zákona vyvlastňováni býti pozemky nejdéle do 31. prosince 1924;

b) zákon ze dne 4. února 1920, čís. 87 sb. z. a n., jenž v Šu 3 stanoví právo vyvlastnění nemovitosti za účelem výstavby monumentálních státních budov v Šu 1 uvedených a předpisuje, že pro vyvlastňovací řízení a stanovení náhrady platí ustanovení zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 20 sb. z. a n. pro rok 1920 shora pod a) na prvním místě uvedeného, takže, pokud tento zákon nahrazen pozdějšími, tamže pod a) dále uvedenými, provádí se řízení vyvlastňovací a stanovení náhrady podle těchto zákonů (§ 11 zák. čís. 100/21, čís. 45/22, čís. 35/23).

Avšak právě jen řízení vyvlastňovací a stanovení náhrady jest odkázáno na předpis souboru zákonů pod a) citovaných, jinak nikoliv. Když tedy platnost zákona b), jenž se týče vyvlastňování za účelem stavby státních budov, není vůbec časově omezena a zákon působí nerušeně nadále, nemá na hmotné právo vyvlastňovací, jím zřízené, vlivu, když účinnost zákonů pod a) označených pro právo vyvlastňovací k účelům v nich uvedeným pomínila uplynutím času. Vyvlastňovací právo podle zákona b) trvá a proto

pro obor tohoto zákona trvá nerušeně dále i vyvlastňovací a odškodňovací řízení zákony a) upravené. Neprávem tedy stěžovatel založil návrh na výmaz poznámky zahájení vyvlastňovacího řízení podle zákona b) na to, že zákony a) pozbyly uplynutím doby platnosti, a neprávem nyní ve stížnosti zakládá na obsahu zákonů a), zejména též na § 1 zák. č. 58/24, že vyvlastňovány býti mohou pozemky nejdéle jen do 31. prosince 1924, vždyť toto časové omezení týče se jen vyvlastňování k účelům stavebního ruchu upraveného zákony a), ne však vyvlastňování k účelu monumentálních státních budov podle zákona b). Tím méně může stěžovateli prospěti ustanovení §u 5 (4) zák. č. 45/22 a č. 35/23, že, nedohodnou-li se strany o námitkách učiněných při komisionelním šetření, vydá úřad vyvlastňovací nález do 14 dnů, neboť ani pro stavby dle zákonů a) nemá škodného vlivu na právo vyvlastňovací, když úřad této manipulační čtrnáctidenní lhůty nedodrží, nýbrž by přišlo nanejvýše v úvahu, zda nepomíjí právo vyvlastňovací, nebyl-li nález vydán v době účinnosti zákona, nýbrž až po zániku jeho působnosti. Že nemá obmeškání úřadu, jenž nevydal nález do 14 dnů, za následek zánik práva vyvlastňovacího, plyne i z porovnání s § 10 cit. zákonů č. 45/22 a č. 35/23, dle něhož, neprovedl-li vyvlastňovatel ve lhůtě úřadem mu k tomu stanovené, stavbu, k vůli níž se vyvlastnění stalo, může vyvlastněný žádati, by vyvlastňovací nález byl zrušen. Stížnost uplatňuje také, že Bankovní úřad nebyl oprávněn ke stížnosti do usnesení prvního soudu, nýbrž prý byl k tomu oprávněn jedině magistrát hlavního města Prahy, jenž vymohl poznámku zahájení vyvlastňovacího řízení podle §u 4 zák. č. 45/22 a §u 3 zák. č. 20/20. Ale ani v tom mu nelze dáti za pravdu. Hmotné právo vyvlastňovací nepřísluší magistrátu, neboť tento povolán jest dle cit. předpisů toliko k tomu, by provedl v y v l a s t ň o v a c í ř í z e n í. Hmotné právo vyvlastňovací, nárok na vyvlastnění přísluší stavebníku, na jehož žádost magistrát dle předpisů těch vyvlastňovacích řízení zahajuje, a tím jest zde podle zákona b) stát (§ 1). Zákon tento ukládá ovšem povinnost, provést státní stavby, vládě, ale tato právě jedná jen v zájmu a jménem státu, ježto jde o státní stavby. Jestliže však místo státu, jež by stejně zastupovati musila finanční prokuratura, postaven byl jako stěžovatel Bankovní úřad ministerstva financí, tedy státní úřad, není chybou, když tento státní úřad byl právě v žádosti o poznámku vyvlastňovacího řízení uveden jako stavebník, jako žadatel, jako úřad, pro jehož budovu se vyvlastnění státi má a jenž byl o poznámce vyrozuměn.

Čís. 6651.

Byl-li pracovní poměr horníka na dole se závodní radou rozvázán výpovědí, nenastává příslušnost rozhodčího soudu hornického ve smyslu zákona ze dne 3. července 1924, č. 170 sb. z. a n., nýbrž lze se domáhati nepřipustnosti výpovědi pořadem práva.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1926, R I 1158/26.)